

CSATHI BÉLA

Zsigmondy Vilmos társadalmi tevékenysége

Zsigmondy Vilmos mélyfúrási tevékenysége mellett hihetetlennek tűnik, hogy mily mértékben volt képes idejét és tehetségét a közérdek előmozdítására szentelni és a közélet széles területére is kiterjeszteni.

Sokrétű közéleti, társadalmi szereplése három csoportra osztható: politikai tevékenység, szakmai, társadalmi egyesületekben való közreműködés és kiállítások szervezése és rendezése.

Először Zsigmondyt mint fővárosi képviselőtestületi és országgyűlési képviselőt mutatjuk be.

Pestre költözése után (1861) Pest város képviselőtestületének tagjává választották Zsigmondyt, s a később egyesített főváros törvényhatósági bizottságának lett tagja. Tevékenyen részt vett az 1861. évi országbírói értekezlet negyedik albizottságának, a bányaugybeli albizottságnak a bányajogra vonatkozó tanácskozásain. Az országbírói értekezleteken sokat fáradozott egy új magyar bányatörvény megalkotásán. Ő a kőszénnel kapcsolatos szerzett jogok kárpótlása mellett a bányászat teljes szabaddá tétele mellett foglalt állást.

A köztisztviselőben álló Zsigmondy nem vonhatta ki magát a mindennapi problémák megoldása és megvitatása alól sem. Különösen a főváros vízügyi kérdéseit kísérte mindenkor éber figyelemmel.

A Duna szabályozási és vízellátási ügyét igen fontosnak tartotta. Részt vett annak a munkának irányításában, mely a végleges vízmű érdekében, különösen Budapest balpartja környékének fúrások útján való geológiai és hidrogeológiai tanulmányozását tűzte ki célul. 1973-ban a Káposztás-megyer vízmű mielőbbi megépítését sürgette.

A gyakorlati politikai élet területén tanúsított rátermettségét elismerve, 1875-ben beválasztották Zsigmondyt a Fővárosi Közmunkák Tanácsába, ahol egészen haláláig tevékenykedett. Zsigmondy abban a bizottságban is tevékenykedett, mely a Duna-part mindinkább növekvő feliszapolódása miatt előállt visszás helyzet orvoslását tűzte célul.

1877. január 10-én a városi középítési bizottmányba választották Zsigmondyt, ahol a „kövezési albizottság”-ban tevékenykedett, dr. Szabó Józseffel együtt. A Közlekedésügyi Minisztériumban a budapesti árvíz elleni védelem ügyét tárgyalták (1879. december), itt a Duna szabályozási munkálatainak ügyében tett javaslatokat. Ugyancsak résztvett a Császár-fürdő tavának beboltozása, valamint a Gellért hegy kiálló és veszélyes sziklatömegeinek eltávolítása tárgyában tartott helyszíni szemléken is.

A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1881. novemberében Zsigmondyt egyhangúlag megválasztotta levelező tagjának, emellett a köztörvényhatósági bizottság tagjai közt is találjuk. A Fővárosi

Középítési Bizottság 1886-ban bevásárolta Zsigmondyt a vízvezetéki, valamint csatornázási és útépitési albizottságába. 1875. október 4-től elnyerte a Szabadelvű Párt képviselőségét és 13 évig volt képviselője a bányavárosoknak.

Mint országgyűlési képviselő véleményének őszinte és nyílt szónoklatban adott kifejezést a ház plénuma előtt. Benne a „tisztelt ház” a bányaügyekben szakavatott tagot, a bányászat és a geológia tudománya pedig pártfogót nyert.

Kiváló gazdasági tudását és munkáját villantja elének törvényhozási tevékenysége, melynek során évtizedeken át az elmaradt ércbányászati és kohászati beruházások részleges pótlását, valamint a kincstári bányák fejlesztési beruházását is sürgette. Elkerülhetetlen szükségként újólal hangoztatta egy új bányatörvény életbeléptetését. Foglalkozott az ún. „társládák” ügyével, melyet 1883-ban méltányos módon rendeztek új társaspénztári szabályzatot kiadva.

Képviselőtársai bizalmát teljes mértékben élvezte. Csaknem egyhangúlag választották meg 1880. május 7-én a pénzügyi bizottság tagjává, melynek később elnöke lett.

A földtani tudomány iránti vonzalma végigkísérte életét. Gorove István miniszter kérésére Zsigmondy javasolta egy m. kir. Földtani Intézet felállítását, s miután erre sor került, azt haláláig istápolta. Fúrásaiból kikerült értékes foraminifera gyűjteményét az intézetnek ajándékozta becses könyvtárának nagyobb részével. Még 1880-ban sürgette az akadémia pénzügyi bizottságában a nélkülözhetetlen paleontológiai tanszék felállítását a Budapesti Tudományegyetemen, amire 1886-ban sor is került.

Szakmai, társadalmi egyesületekben való közreműködése a földtan hazai fejlődésének alapját képezte. Számos egyesület alapításától résztvett annak munkájában, működésében, különböző tisztségeket betöltve. A Magyarhoni Földtani Társulat keretében fejtette ki a legnagyobb munkásságot 1864-től haláláig. A Magyar Mérnök Egylet, ill. a Magyar Mérnök- és Építész Egylet alapító tagja volt, és 1881-ben Bányászati Osztályának vezetője. Az MTA 1868. március 18-án nyitotta meg kapuit Zsigmondy előtt.

A közjó érdekében mindig kész volt a tette, hazája tekintélyének és fényének érdekében mindig fáradhatatlanul dolgozott. Sok gondot fordított a magyar fűróipar megfelelő képviseltetésére kiállításokon. Képviselői foglalatossága közben három kiállításon nagy szakavatottsággal rendezte a magyar bányászat és kohászat bemutatását, maradandó elismerést szerzett a tudományos szakmai egyesületeknek és a hazának.